

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. sausio 22 d. Nr. 21RE-55

(AG-954/07-2024)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (pranešėja), Žydrūno Plytniko ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjos Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos prašymą dėl atsakovės viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – VERT ar Taryba) prašymu Komisijos prašo panaikinti viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros (toliau – SSVA ar Agentūra) 2024-10-31 raštą Nr. S-2704-(4.4Mr) (Tarybos reg. Nr. R1-15265) (toliau – Skundžiamas raštas) ir įpareigoti Agentūrą pakartotinai išnagrinti Tarybos 2024-05-30 raštu Nr. R2-(KA)-5050 (toliau – ir Raštas) pateiktą informaciją.

Paaiškino, kad pareiškėja, vykdydama Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2024-01-02 iki 2024-07-06) 8 straipsnio 11 dalies 20 punkte įtvirtintą funkciją atlikti energetikos įmonių veiklos patikrinimus, vadovaudamasi Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014-10-24 įsakymu Nr. 1-261, 14.1 papunkčiu, atliko AB „Amber Grid“ (toliau – Bendrovė) eksploatuojamo gamtinių dujų perdavimo tinklo Lietuvos ir Lenkijos dujotiekio (toliau – GIPL) neplaninį patikrinimą (toliau – Patikrinimas), kurio rezultatai ir išvados buvo užfiksuotos 2024-04-15 Magistralinio dujotiekio GIPL jungiamųjų dalių panaudojimo statybos metu ir bandymų eksploatavimo metu teisėtumo neplaninio patikrinimo akte Nr. PVA-1 (toliau – ir Patikrinimo aktas) ir patvirtintos Tarybos 2024-04-22 nutarimu Nr. O3E-577 „Dėl magistralinio dujotiekio GIPL jungiamųjų dalių panaudojimo statybos metu ir bandymų eksploatavimo metu teisėtumo neplaninio patikrinimo akto tvirtinimo“. Patikrinimo metu Taryba nustatė tam tikrus galimus pažeidimus. Atsižvelgdama į tai, Taryba 2024-05-30 raštu Nr. R2-(KA)-5050 kreipėsi į SSVA su siūlymu įvertinti Jungtinės veiklos sutarties dalyvių UAB „Alvora“ ir UAB „Šiaulių dujotiekio statyba“ (statybos rangovai) taip pat statinio projektuotojo UAB „Ardynas“ bei statybos techninę priežiūrą vykdžiusių statybos techninių priežiūrėtojų veiksmus vykdamant GIPL sistemos projektavimo ir statybos darbus, nurodydama, kad Bendrovės paskirti techniniai priežiūrėtojai netinkamai vykdydami savo funkcijas neužtikrino nurodytų Rašte reikalavimų.

Agentūra 2024-10-03 raštu Nr. S-2364-(4.4Mr) (Tarybos reg. Nr. R1-13899) (toliau – ir 2024-10-03 raštas), nurodė, kad SSVA „<...> išnagrino su VERT skunde nurodytais asmenų veiksmais susijusius dokumentus ir 2024-09-09 Priežiūros padalinio vadovas priėmė sprendimą Nr. SPA-24/160. Priimtame sprendime Nr. SPA24/160 yra nuspręsta, kad: 1) sustabdyti 2024-07-11 VERT raštu Nr. R2-(KA) pateikto skundo nagrinėjimą; 2) prašyti VERT pateikti ekspertizės aktą dėl

neatitikimų nustatymo ir nurodyti statybos techninę priežiūrą vykdžiusių asmenų padarytus pažeidimus; 3) prašyti VERT pateikti įsakymą dėl statybos techninės priežiūros paskyrimo į objektą kopiją, kuriame būtų aiškiai nurodytos apskųstojo asmens pareigos ir atsakomybės bei pateikti pareigines nuostatus; 4) prašyti VERT pateikti patikrinimo akto kopiją.“ Taryba 2024-10-28 raštu Nr. R2-(KA)-8449 (toliau – 2024-10-28 raštas) pateikė SSVA Patikrinimo aktą, 2024-07-05 Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos raštų Nr. 4E-1571, Nr. 4E-1759 kopijas ir nurodė, kad ekspertizės akto neturi, kadangi ekspertizė nebuvo atlikta.

SSVA Skundžiamu raštu nurodė, kad „nagrinėjamu atveju, siekiant tinkamai išnagrinėti 2024-05-30 VERT raštu Nr. R2-(KA) pateikto skundo nagrinėjimą yra svarbu, jog VERT pateiktų ekspertizės aktą dėl neatitikimų nustatymo bei nurodymo statybos techninę priežiūrą vykdžiusių asmenų padarytus pažeidimus“. SSVA, vadovaudamasi Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875, 34 punktu (toliau – Taisyklės), informavo Tarybą, kad „2024-05-30 VERT raštu Nr. R2-(KA) pateikto skundo nagrinėjimą nutraukia, nes VERT nepateikė skundo nagrinėjimui būtinų dokumentų.“ Tarybos vertinimu, skundžiamas sprendimas, išdėstytas Skundžiamame rašte, yra neteisėtas, todėl naikintinas.

Agentūros įstatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022-01-26 įsakymu Nr. V-14 (toliau – Įstatai), 7.3 papunktyje numatyta, kad SSVA atlieka statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų (išskyrus architektus), pastatų energinio sertifikavimo ekspertų, statybos rangovų, statinio projekto (jo dalies) ekspertizės ir statinio (jo dalies) ekspertizės rangovų veiklos priežiūrą, apimančią šių subjektų atitikties kvalifikaciniais reikalavimams tikrinimą, privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją ir dokumentus, pašalinti tikrinant nustatytas neatitiktis teikimą. Pagal Įstatų 7.28 papunktį, SSVA šviečia, konsultuoja fizinius ir juridinius asmenis ir nagrinėja prašymus, skundus statinių projektuotojų, statybos rangovų, statinio projekto ekspertizės ir statinio ekspertizės rangovų, statinio statybos techninių prižiūrėtojų, statinio statybos techninės priežiūros rangovų kvalifikacinių reikalavimų, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo klausimais, atlieka statinių projektuotojų, statybos rangovų, statinio projekto ekspertizės ir statinio ekspertizės rangovų, statinio statybos techninių prižiūrėtojų, statinio statybos techninės priežiūros rangovų atitikties kvalifikaciniais reikalavimams stebėseną. Atsižvelgdama į nurodytų Įstatų nuostatomis apibrėžtą SSVA kompetenciją atlikti statybos rangovų, statinių projektuotojų, statinio statybos techninių prižiūrėtojų atitikties kvalifikaciniais reikalavimams stebėseną bei atlikti prašymų ir skundų šiais klausimais nagrinėjimą, Patikrinimo metu nustatę, kad statybos techniniai prižiūrėtojai vykdydami savo funkcijas nesilaikė jiems teisės aktų numatytų pareigų (įtvirtintų Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas) 19 straipsnio, 1 dalies, 2 dalies 2, 4 punktuose, šio straipsnio 3, 4 dalyse, Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014-01-28 įsakymu Nr. 1-12 „Dėl Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtimo taisyklių patvirtinimo“, 308 ir 309 punktuose numatytų reikalavimų; Patikrinimo akto skyriaus „Išvados“ 6, 9-13 punktai), Taryba Raštu kreipėsi į SSVA, prašydama įvykdyti SSVA priskirtas funkcijas – įvertinti Jungtinės veiklos sutarties dalyvių UAB „Alvora“ ir UAB „Šiaulių dujotiekio statyba“ (statybos rangovai) taip pat statybos projektuotojo UAB „Ardynas“ bei statybos techninę priežiūrą vykdžiusių statybos techninių prižiūrėtojų veiksmus, vykdam GIPL sistemos projektavimo ir statybos darbus.

SSVA Skundžiamu raštu, vadovaudamasi Taisyklių 34 punktu, nutraukė Tarybos Rašto nagrinėjimą, nurodžiusi, neva Taryba prašymui nagrinėti privalėjo pateikti statybos rangovo atliktos statinio ekspertizės aktą. Kaip matyti, Taisyklių 34 punktas reglamentuoja atvejus, kai į instituciją su skundu ar prašymu besikreipiantis subjektas turi pareigą pateikti tam tikrą būtiną informaciją ir dokumentus prašymui ar skundui nagrinėti. Pažymėtina, kad nei Energetikos įstatymas, nei Statybos įstatymas, Taisyklės, kiti teisės aktai (SSVA Skundžiamame rašte nurodytas SSVA gautų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas 2023-09-04 SSVA direktoriaus įsakymu Nr. BV23-25, nėra paskelbtas teisės aktų registre, atitinkamai negali būti taikomas Tarybos atžvilgiu), nenumato Tarybos ar kitos institucijos pareigos pateikti SSVA ekspertizės rangovo parengto ekspertizės akto. Tarybai

vykdant funkcijas ir nustačius neprižiūrimų subjektų padarytus teisės aktų pažeidimus, Taryba apie juos informavo kompetentingą įstaigą – SSVA, kuri ir yra atsakinga už tolimesnį gautos informacijos, susijusios su statybos rangovų, statybos techninių prižiūrėtojų, statinio projektuotojų vykdytos veiklos atitiktimi jai keliamiems reikalavimams, vertinimą ir nagrinėjimą.

Nagrinėjamu atveju Skundžiamame rašte SSVA nurodytas sprendimas nutraukti Rašto nagrinėjimą nėra pagrįstas teisės aktų nuostatomis ir nėra motyvuotas, neatitinka Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) formuojamos praktikos, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 10 straipsnio 5 dalies 6 punkto reikalavimų. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, Skundžiamas raštas turi būti panaikintas dėl to, kad jis yra nemotyvuotas ir jame nurodyta rašto atsisakymo priežastis nepagrįsta teisės aktų nuostatomis ir SSVA turi būti įpareigota pagal kompetenciją išnagrinėti Rašte nurodytą informaciją dėl statybos rangovų, statybos techninių prižiūrėtojų, statybos projektuotojų veiksmų, vykdant GIPL sistemos projektavimo ir statybos darbus (t. 1, b. l. 1-6).

Pareiškėja prašo Tarybos prašymą nagrinėti rašytinio proceso tvarka (t. 1, b. l. 86).

Atsakovė prašo pareiškėjos prašymą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškino, kad pareiškėja 2024-05-30 raštu kreipėsi į SSVA su prašymu: „įvertinti Jungtinės veiklos sutarties dalyvių UAB „Alvora“ ir UAB „Šiaulių dujotiekio statyba“ taip pat projektuotojo UAB „Ardynas“ bei statybos techninę priežiūrą vykdžiusių statybos techninių prižiūrėtojų veiksmus vykdant GIPL sistemos projektavimo ir statybos darbus“. Pareiškėja minėtame rašte nurodė, kad atliko AB „Amber Grid“ eksploatuojamo dujotiekio GIPL neplaninį patikrinimą, kurio rezultatai ir išvados pateiktos 2024-04-15 patikrinimo akte Nr. PVA-1 ir patvirtintos 2024 04 22 VERT nutarimu Nr. 03E-577.

SSVA 2024-06-06 raštu buvo paprašyta patikslinti Tarybos Rašte pateiktą informaciją. VERT 2024-06-13 raštu atsakyta, jog 2019-12-23 UAB „Amber Grid“ ir jungtinės veiklos pagrindu veikiančios UAB „Alvora“ ir UAB „Šiaulių dujotiekio statyba“ (kaip Rangovo) buvo sudaryta Statybos rangos sutartis Nr. GIPL_RANGA dėl Dujotiekio jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos darbų vykdymo. UAB „Amber Grid“ Technikos direktoriaus potvarkiais dėl Dujotiekio jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos darbų techninės priežiūros vykdymo paskirti UAB „Amber Grid“ darbuotojai.

SSVA 2024-06-06 raštu Nr. S-1337-(4.4Mr) kreipėsi į UAB „Alvora“ su prašymu pateikti rašytinį paaiškinimus. UAB „Alvora“ 2024-06-19 pateikė paaiškinimus bei 2024-08-09 pateikė papildomus dokumentus ir paaiškinimus. 2024-09-09 SSVA sprendimu Nr. SP-24/160 (toliau – 2024-09-09 SSVA sprendimas) buvo nuspręsta dėl 2024-06-13 VERT rašte nurodytų statybos darbų techninę priežiūrą vykdžiusių asmenų. 2024-09-09 SSVA sprendimas apskūstas nebuvo. 2024-09-04 vykusio Atestavimo ekspertų posėdžio išvados buvo surašytos 2024-09-11 Išvadoje Nr. IA-25. Atestavimo ekspertų 2024-09-04 posėdžio 4 klausimu buvo nagrinėjamas VERT prašymas susijęs su UAB „Alvora“. 2024-09-18 SSVA sprendimu (registruotu 2024-09-18 Nr. IA-24/43) buvo nuspręsta nutraukti tyrimą susijusį su UAB „Alvora“ dėl vykstančio teismo ginčo. Minėtas SSVA sprendimas apskūstas nebuvo.

SSVA 2024-10-03 raštu nurodė, kad SSVA „<...> išnagrinėjo su VERT skunde nurodytais asmenų veiksmais susijusius dokumentus ir 2024-09-09 Priežiūros padalinio vadovas priėmė sprendimą Nr. SPA-24/160. Priimtame sprendime Nr. SPA24/160 yra nuspręsta, kad: 1) sustabdyti 2024-07-11 VERT raštu Nr. R2-(KA) pateikto skundo nagrinėjimą; 2) prašyti VERT pateikti ekspertizės aktą dėl neatitikimų nustatymo ir nurodyti statybos techninę priežiūrą vykdžiusių asmenų padarytus pažeidimus; 3) prašyti VERT pateikti įsakymą dėl statybos techninės priežiūros paskyrimo į objektą kopiją, kuriame būtų aiškiai nurodytos apskūstojo asmens pareigos ir atsakomybės bei pateikti pareigines nuostatus; 4) prašyti VERT pateikti patikrinimo akto kopiją.“ VERT 2024-10-28 raštu pateikė SSVA Patikrinimo aktą, 2024-07-05 Valstybinės tarnybos teisių apsaugos tarnybos raštų Nr. 4E-1571, Nr. 4E-1759 kopijas ir nurodė, kad ekspertizės akto neturi, kadangi ekspertizė nebuvo atlikta.

SSVA 2024-10-31 skundžiamu raštu VERT buvo informuota, kad: „Remiantis pateiktomis teisės akto nuostatomis ir vadovaujantis VERT raštais Nr. R2-(KA)-8449, Nr. R2-(KA)-8449 pateikta

informacija SSVA informuoja, kad 2024-05-30 VERT raštu Nr. R2-(KA) pateikto skundo nagrinėjimą nutraukia, nes VERT nepateikė skundo nagrinėjimui būtinų dokumentų“.

*Dėl teisės aktais Atestavimo ekspertams ir SSVA nenustatytos teisės atlikti arba užsakyti atlikti statinio ar jo dalies ekspertizę paaiškino, kad STR 1.02.01:2017 „Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas“ (2024-05-11 – 2024-10-31 galiojusi redakcija) (toliau – STR 1.02.01:2017) nustato Atestavimo ekspertų ir SSVA teises. Atidžiai susipažinus su STR 1.02.01:2017 112.1–112.4 papunkčiais matyti, jog Atestavimo ekspertai turėjo teisę „prašyti atestavimą atliekančios organizacijos“ gauti papildomą informaciją ir pan., t. y. patys Atestavimo ekspertai neturėjo teisės atlikti statinio ekspertizės ir nustatyti, ar panaudotos medžiagos atitinka projekte nurodytoms medžiagoms ar ne. Taigi, visi aukščiau nurodyti STR 1.02.01:2017 papunkčiai (šiuo konkrečiu atveju) nenustatė Atestavimo ekspertams ar SSVA teisės užsakyti ekspertizės atlikimą, kuria būtų patvirtintos ar paneigtos VERT prielaidos apie galimai statybai panaudotas kitas medžiagas, nei nurodyta projekte. Atsižvelgiant į Taisyklių 34 punktą, logiška spręsti, jog tuo atveju, jei teisės aktai nenustatė SSVA pareigos ir / ar teisės užsakyti ekspertizės atlikimo, tai tokia pareiga tenka pačiai VERT, kuri turi pagrįsti savo įtarimus dėl galimai netinkamų medžiagų objekte panaudojimo. Valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos nuostatų (nuo 2024-02-06 galiojančios redakcijos) (toliau – VERT nuostatai) 12.6. papunktyje numatyta VERT teisė sudaryti sutartis (šiuo atveju, pvz., – su ekspertizės rangovu): „12.6. sudaryti sutartis, prisiimti įsipareigojimus, turėti kitokių civilinių teisių ir pareigų, jeigu tai neprieštaruoja Lietuvos Respublikos įstatymams“. SSVA 2024-10-03 raštu Nr. S-2364-(4.4Mr), kuriuo siuntė 2024-09-09 SSVA sprendimą Nr. SPA-24/160 dėl tyrimo sustabdymo bei prašymo VERT pateikti ekspertizės aktą dėl neatitikimų nustatymo ir nurodyti statybos techninę priežiūrą vykdžiusių asmenų padarytus pažeidimus, todėl įvykdė Taisyklių 34 punkte nustatytą reikalavimą kreiptis į VERT ir paprašyti pateikti ekspertizės aktą, stabdyti prašymo nagrinėjimą ir kt. Administravimo subjekto veikimas viršijant jam nustatytos kompetencijos ribas (*ultra vires*) yra neleidžiamas. Kadangi STR 1.02.01:2017 112.1–112.4 papunkčiai (šiuo konkrečiu atveju) nenustatė Atestavimo ekspertams ir / ar SSVA teisės ar pareigos užsakyti ekspertizės rangovui atlikti objekto ekspertizę, kad nustatyti ar panaudotos medžiagos atitinka projekto sprendinius, o „draudžiama viskas, kas nėra leista“, todėl SSVA negalėjo viršyti jai STR 1.02.01:2017 nustatytų teisių, todėl paprašė VERT pateikti ekspertizės aktą, kad galėtų užbaigti pradėtą tyrimą.*

Remiantis Statybos įstatymo 2 straipsnio 9 dalies ir Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-11-07 įsakymu Nr. D1-738 (toliau – STR 1.04.04:2017), nuostatomis ir atsižvelgiant į 2024-10-28 VERT rašte Nr. R2-(KA)- 8449 nurodytą informaciją, SSVA teisėtai bei pagrįstai informavo VERT, jog statinio ar jo dalies ekspertizę gali atlikti tik Statybos įstatymo nustatytą teisę turintis juridinis asmuo, kita užsienio organizacija ar jų padalinys. Neplaninio patikrinimo komisijos narių patirtis ir kompetencija negali pakeisti (atstoti) teisės aktuose nustatytų reikalavimų, atliekant statinio ekspertizę (juolab, kad VERT nepateikė patikrinimo komisijos narių patirtį ir kompetenciją patvirtinančių duomenų). Taigi, pilnam, objektyviam bei visapusiškam VERT Rašto išnagrinėjimui Atestavimo ekspertams bei SSVA pareiškėja turėjo pateikti ekspertizės rangovo parengtą ekspertinę išvadą dėl objekte panaudotų medžiagų tariamo neatitikimo projektui ir pan. Kadangi VERT to nepadarė, tai SSVA teisėtai, pagrįstai, motyvuotai ir argumentuotai nusprendė nutraukti atliekamą tyrimą Taisyklių 34 punkto pagrindu.

Dėl vykdomo ikiteisminio tyrimo atsakovė pažymi, kad VERT 2024-05-30 rašte rašoma apie galimus klastojimo požymius. Būtent tiriant galimai padarytas nusikalstamas veikas ir būtų nustatyta, ar VERT įtarimai dėl galimo dokumentų (pvz., medžiagų sertifikatų) ar statybai panaudotų medžiagų klastojimo yra teisingi, ar ne. Dėl vykstančio teismo ginčo atsakovė nurodo, kad tarp AB „Amber Grid“ ir UAB „Alvora“ vyksta civilinio teismo ginčo nagrinėjimas. Remiantis VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 4 punktu bei LVAT praktika, prašymas ar skundas gali būti nenagrinėjamas, jeigu paaiškėja, kad tas pats klausimas yra nagrinėjamas teisme (t. 2, b. l. 102-111).

Prašymas tenkintinas

Bylos duomenimis nustatyta, kad Taryba 2024-05-30 Raštu kreipėsi į atsakovę, be kita ko, nurodydama, kad Taryba, vadovaudamasi Aprašo 14 punktu organizavo ir atliko AB „Amber Grid“ eksploatuojamo GIPL neplaninį patikrinimą, kurio rezultatai ir išvados pateiktos Patikrinimo akte ir patvirtintos 2024-04-22 Tarybos nutarimu Nr. O3E-577. Įvertinus patikrinimui atsitiktine tvarka atrinktas 24 jungiamąsias dalis, nustatyta, kad šių dalių žymėjimas neatitinka sertifikatuose nurodytų pavyzdžių. Tikrinimo komisija patikrinimo metu sunumeruotoje GIPL sistemos statybos techninio paso byloje nerado kai kurių jungiamųjų dalių sertifikatų ir kt. Tikrinimo komisijai Bendrovė jokių medžiagų patikrinimo ir patvirtinimo dokumentų nepateikė. Tikrinimo komisijos vertinimu, techniniai prižiūrėtojai net ir nenuvalius jungiamųjų dalių galėjo pastebėti Rašte nurodytas akivaizdžias neatitiktis. Atsižvelgdama į nustatytų neatitikčių ir trūkumų mastą bei pobūdį Tikrinimo komisija padarė išvadą, kad Bendrovės paskirti techniniai prižiūrėtojai netinkamai vykdydami savo funkcijas neužtikrino tam tikrų reikalavimų. Įvertinus Tarybos atlikto neplaninio patikrinimo metu nustatytus pažeidimus, siūlo įvertinti Jungtinės veiklos sutarties dalyvių UAB „Alvora“ ir UAB „Šiaulių dujotiekio statyba“ taip pat projektuotojo UAB „Ardynas“ bei statybos techninę priežiūrą vykdžiusių statybos techninių prižiūrėtojų veiksmus vykdant GIPL sistemos projektavimo ir statybos darbus. Atkreipė dėmesį, kad dėl statybos dalyvių veiksmų Vilniaus apygardos prokuratūra ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vykdo ikiteisminį tyrimą baudžiamojoje byloje (t. 1, b. l. 7-9; t. 2, b. l. 70-74).

Agentūra 2024-10-03 raštu nurodė, kad SSVA „<...> išnagrinėjo su VERT skunde nurodytais asmenų veiksmais susijusius dokumentus ir 2024-09-09 Priežiūros padalinio vadovas priėmė sprendimą Nr. SPA-24/160. Priimtame sprendime Nr. SPA24/160 yra nuspręsta, kad: 1) sustabdyti 2024-07-11 VERT raštu Nr. R2-(KA) pateikto skundo nagrinėjimą; 2) prašyti VERT pateikti ekspertizės aktą dėl neatitikimų nustatymo ir nurodyti statybos techninę priežiūrą vykdžiusių asmenų padarytus pažeidimus; 3) prašyti VERT pateikti įsakymą dėl statybos techninės priežiūros paskyrimo į objektą kopiją, kuriame būtų aiškiai nurodytos apskūstojo asmens pareigos ir atsakomybės bei pateikti pareigines nuostatus; 4) prašyti VERT pateikti patikrinimo akto kopiją.“ (t. 1, b. l. 152-153). Taryba 2024-10-28 raštu pateikė SSVA Patikrinimo aktą, 2024-07-05 Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos raštų Nr. 4E-1571, Nr. 4E-1759 kopijas ir nurodė, kad ekspertizės akto neturi, kadangi ekspertizė nebuvo atlikta (t. 1, b. l. 154-155; t. 2, b. l. 65-69).

Agentūra Skundžiamame rašte nurodo, kad gavo VERT 2024-10-28 raštą, kuriame yra nurodyta, jog: „<...>Taryba nusprendė, kad nustatytų neatitikčių patvirtinimui išorinė ekspertizė nereikalinga, atitinkamai, Taryba negali įvykdyti Agentūros prašymo pateikti ekspertizės aktą.“. Agentūra nurodo, kad SSVA asmenų prašymai, skundai ir pranešimai nagrinėjami vadovaujantis SSVA gautų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2023-09-04 SSVA direktoriaus įsakymu Nr. BV-23-25, Statybos įstatymu, VAĮ, Taisyklėmis. Nurodo, kad remiantis Statybos įstatymo 2 straipsnio 9 dalies, STR 1.04.04:2017 6.3 punkto nuostatomis ir atsižvelgiant į 2024-10-28 VERT rašte nurodytą informaciją SSVA informuoja, kad statinio ar jo dalies ekspertizę gali atlikti tik Statybos įstatymo nustatyta teisę turintis juridinis asmuo, kita užsienio organizacija ar jų padalinys. Neplaninio patikrinimo komisijos narių patirtis ir kompetencija galimai negali užtikrinti teisės aktuose nustatytų reikalavimų, atliekant statinio ekspertizę. Primena, kad 2024-09-09 SSVA priėmė sprendimą Nr. SPA-24/160, kuriame nurodyta, kad: „<...> Prašyti VERT pateikti ekspertizės aktą dėl neatitikimų nustatymo ir nurodyti statybos techninę priežiūrą vykdžiusių asmenų padarytus pažeidimus. <...>“. Primena, kad 2024-10-01 VERT raštu Nr. R2-(KLT)-7733 pateikė potvarkius, kuriais asmenys yra skiriami vykdyti dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos dalies Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos darbus techninės priežiūros vykdymui, o 2024-10-28 VERT raštu pateikia Patikrinimo akto kopiją ir 2024-06-21 bei 2024-07-05 Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos raštų Nr. 4E-1571, Nr. 4E-1759 kopijas. Apibendrinant pateiktą informaciją SSVA informuoja, kad nagrinėjamu atveju, siekiant tinkamai išnagrinėti 2024-05-30 VERT raštu pateikto skundo nagrinėjimą yra svarbu, jog VERT pateiktų ekspertizės aktą dėl neatitikimų nustatymo bei nurodymo statybos techninę priežiūrą vykdžiusių asmenų padarytus pažeidimus. Nurodo, kad remiantis Taisyklių 34 punkto nuostatomis ir vadovaujantis VERT raštais Nr. R2-(KA)-8449, Nr. R2-(KA)-8449 pateikta informacija SSVA informuoja, kad 2024-05-30 VERT raštu pateikto skundo

nagrinėjimą nutraukia, nes VERT nepateikė skundo nagrinėjimui būtinų dokumentų (t. 2, b. l. 60-62, 75-79).

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Skundžiamo rašto teisėtumo ir pagrįstumo, t. y. nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl to, ar Agentūra pagrįstai nutraukė tyrimą pagal gautą iš Tarybos Raštą, nurodant Skundžiamame rašte, kad VERT privalėjo tyrimui atlikti pateikti Agentūros prašomą ekspertizės aktą, remiantis nurodytomis Skundžiamame rašte Statybos įstatymo, STR 1.02.01:2017, STR 1.04.04:2017 bei Taisyklių nuostatomis.

Statybos įstatymo (nagrinėjamu atveju aktuali redakcija) 2 straipsnio 9 dalis nustato, kad ekspertizės rangovas – Lietuvos Respublikoje įsteigtas ar užsienio valstybės juridinis asmuo, kita užsienio organizacija ar jų padalinys, turintys šio įstatymo nustatytą teisę atlikti statinio projekto ar statinio ekspertizę.

STR 1.02.01:2017 (nagrinėjamu atveju aktuali redakcija) 112 punktas nustato, kad atestavimo ekspertai turi teisę prašyti atestavimą atliekančios organizacijos, o atestavimą atliekanti organizacija turi teisę: 1) gauti papildomą informaciją apie pareiškėją iš valstybės bei savivaldos institucijų, ūkio subjektų, mokslo ir studijų institucijų, asociacijų, nepriklausomų specialistų, statybos ir statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijų; 2) pasitelkti mokslo ir studijų institucijas ir statybos srities asociacijas bei kitas organizacijas, atestuotas ekspertizės įmones arba atestuotus ekspertizės vadovus, kad šie pateiktų atestavimo ekspertams išvadas apie pareiškėjo pateiktus ekspertizės aktus; 3) prašyti papildomos informacijos, reikalingos priimti sprendimą dėl kvalifikacijos atestato arba TPD išdavimo, pakeitimo ar kvalifikacijos peržiūros metu tiesiogiai iš pareiškėjo; 4) esant reikalui nuvykti arba įgalioti atestavimo ekspertus nuvykti į įmonę ar objektą ir patikrinti, ar pareiškėjas atitinka nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

STR 1.04.04:2017 (nagrinėjamu atveju aktuali redakcija) 6.3. punktas nustato, kad bendroji statinio ekspertizė – statinio, kaip vientiso daikto, įvertinimas, patikrinant, kaip esamo ar statomo statinio techninė būklė atitinka Reglamente (ES) Nr. 305/2011 nustatytus esminius statinių reikalavimus, statinio normatyvinę kokybę, kitus statybos teisės aktų nustatytus reikalavimus, o statinio avarijos ar avarinės būklės atveju – nurodant šių įvykių priežastis, atsiradusias ir prognozuojamas pasekmes.

Taisyklių (nagrinėjamu atveju aktuali redakcija) 34 punktas numato, jeigu prašymui ar skundui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai, kuriuos privalo pateikti besikreipiantis asmuo, o institucija tokios informacijos ir dokumentų pati neturi ir gauti negali, per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos ji kreipiasi į asmenį raštu, prašydama pateikti šią informaciją ir dokumentus, ir praneša, kad prašymo ar skundo nagrinėjimas stabdomas, kol bus pateikta prašymui ar skundui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai, ir gali būti nutrauktas, jeigu asmuo trūkstančių dokumentų nepateiks. Jeigu per institucijos nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, prašymui ar skundui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai negaunami, prašymo ar skundo nagrinėjimas institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu gali būti nutraukiamas ir per 3 darbo dienas nuo institucijos nustatyto termino suėjimo dienos visi asmens institucijai pateikti dokumentų originalai grąžinami asmeniui ir nurodoma grąžinimo priežastis.

Atsakovės teigimu, teisės aktai nenustatė SSVA pareigos ir / ar teisės užsakyti ekspertizės atlikimo, tai tokia pareiga tenka pačiai VERT, kuri turi pagrįsti savo įtarimus dėl galimai netinkamų medžiagų objekte panaudojimo. Atsakovė remiasi VERT nuostatų 12.6. papunkčiu, kuris nustato VERT teisę sudaryti sutartis. Nesutiktina su tokia atsakovės pozicija, kadangi Skundžiamame rašte nurodytos teisės aktų nuostatos numato atsakovės teisę prašyti iš VERT papildomos informacijos tyrimui atlikti, tačiau nenumato VERT pareigos pateikti prašomą ekspertizės aktą.

Skundžiamame rašte nurodytos teisės aktų nuostatos taip pat nenustato būtinumo atliekant nagrinėjamu atveju tyrimą pagal VERT pateiktą Raštą, atlikti nurodomą Agentūros ekspertizę. Pažymėtina, kad nei Statybos įstatymas, nei Agentūros įstatai ar kiti aukščiau nurodyti teisės aktai nedraudžia Agentūrai pačiai užsakyti ekspertizės atlikimą bei sudaryti atitinkamas sutartis. Skundžiamame rašte atsakovė nenurodė tokių draudžiančių imperatyvių teisės aktų nuostatų.

Papildomi atsakovės atsiliepime pateikti argumentai Komisijos nėra vertinami, kadangi jie nebuvo nurodyti Skundžiamame rašte.

LVAT ne kartą yra konstatavęs, kad VAI 10 straipsnio nuostatos reiškia, jog administraciniame sprendime, be kita ko, motyvų išdėstymas turi būti tinkamas, aiškus ir pakankamas; ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jog jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., 2022-08-31 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022, 2024-06-12 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-102-502/2024 ir kt.). LVAT taip pat yra pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pavyzdžiui, 2011-06-27 išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą byloje Nr. A556-336/2011; 2014-03-25 išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A756-997/2014, LVAT biuletenis Nr. 25, 2014, 130–142 p.).

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad Agentūros Skundžiamas raštas yra nepakankamai motyvuotas, neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų, todėl naikintinas, o Agentūra įpareigotina iš naujo nagrinėti pareiškėjos Raštu pateiktą informaciją.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktais ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos prašymą tenkinti.

Panaikinti Statybos sektoriaus vystymo agentūros 2024-10-31 raštą Nr. S-2704-(4.4Mr) (Tarybos reg. Nr. R1-15265) ir įpareigoti atsakovę pakartotinai išnagrinėti pareiškėjos 2024-05-30 raštu Nr. R2-(KA)-5050 pateiktą informaciją.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas